

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

Referitor la dosar nr.: 5440/271/2021

CĂTRE CURTEA DE APEL ORADEA

Subsemnații, **MICULA VICTOR** și **MANEA IULIAN**, cu domiciliul procesual ales la sediul Doseanu&Asociații S.P.A.R.L. din Oradea, str. Aurel Lazăr nr. 9, jud. Bihor, în calitate de inculpați în dosarul cu nr. mai sus indicat, prin avocatul nostru ales, **Doseanu Răzvan**, justificat prin împuternicire avocațială aflată la dosar, formulez prezenta:

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a dispozițiilor art. 156 alin. (1) Cod penal care prevăd următoarele: „*cursul termenului prescripției răspunderii penale este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînălăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal*”, apreciind că acestea sunt neconstituționale din perspectiva a două aspecte:

- apreciem că prima teză evocată de art. 156 alin. (1) Cod penal referitoare la suspendarea cursului termenului prescripției răspunderii penale printr-o dispoziție legală este constituțională numai în măsura în care se are în vedere prevederea dispoziției legale doar în legislația primară (*legi, ordonanțe și ordonanțe de urgență*), fiind excluse prevederile din legislația infralegală/secundară (*decrete, hotărâri de guvern ..etc*).

- apreciem de asemenea că cele două teze evocate de art. 156 alin. (1) Cod penal, în continuare, respectiv cea a suspendării cursului termenului prescripției răspunderii penale ca urmare a intervenirii unei „*împrejurări de neprevăzut ori de*

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

neînălțurat" în condițiile în care ar împiedica continuarea procesului penal, sunt neconstituționale în raport de lipsa de predictibilitate, previzibilitate și claritate în aplicarea textului de lege, fiind contrare următoarelor dispoziții constituționale și convenționale:

- **art. (1) alin. (5) din Constituția României care prevede că** *„în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*.
- **art. 11 alin (1) din Constituția României care prevede că** *„statul se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce îi revin din tratatele la care este parte”* și alin. (2) *„tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”*
- **art. 20 din Constituția României alin. 1** *„dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”* Iar conform alin. 2 *„dacă există neconcordanță între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”*
- **art. 21 alin. (3) din Constituția României care prevede expres faptul că** *„părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.”*
- **art 6. din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care prevede că** *„orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor*

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa...".

În fapt, prin rechizitoriul întocmit de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea în dosarul cu nr. 1140/P/2019, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților Micula Victor și Manea Iulian pentru săvârșirea unor infracțiuni, printre altele, a căror moment de consum echivalează cu data de 03.03.2019 (*nerespectarea regimului armelor și munițiilor în ceea ce îl privește pe Victor Micula*) respectiv 04.03.2019 (*mărturie mincinoasă în ceea ce îl privește pe Manea Iulian*).

În raport de limitele și obiectul judecății, se constată că la momentul formulării prezentei excepții de neconstituționalitate a intervenit prescripția răspunderii penale în raport de faptele imputate celor de 2 inculpați, ca urmare a aplicării deciziilor CCR nr. 297/2018 și 358/2022 care au reconfigurat modalitatea de operabilitate a prescripției, în sensul descalificării oricărui mecanism de întrerupere a cursului prescripției pe această perioadă. Astfel, în lipsa unui resort procesual de întrerupere, termenul general de prescripție în raport de cele 2 infracțiuni imputate inculpaților, s-a împlinit pentru inculpatul Victor Micula la data de 3 martie 2024 iar pentru Manea Iulian la data de 4 martie 2024.

Totuși, în practica judiciară se pune problema prorogării acestui curs al prescripției răspunderii penale, cu încă 2 luni, în condițiile art. 156 Cod penal, întrucât se consideră că acel context pandemic de la nivelul anului 2020 a generat o cauză de suspendare a cursului prescripției atât prin prisma unor decrete prezidențiale (*asimilate în mod nelegal cu natura juridică a unor „legi”*) cât și prin faptul că aceasta s-ar fi obiectivat într-o împrejurare de neprevăzut ori de neînălțurat ce a făcut imposibilă continuarea procesului penal.

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

În acest context, obsevăm că potrivit art. 43 alineat 8 din Decretul Președintelui nr. 195 din 16 martie 2020, respectiv potrivit art. 64 alineat 13 din Decretul Președintelui nr. 240 din 14 aprilie 2020, pe durata stării de urgență, în cauzele în care nu se efectuează acte de urmărire penală sau procesul penal este suspendat potrivit prezentului decret, prescripția răspunderii penale se suspendă. Suspendarea de drept operează fără a fi necesară emiterea unei ordonanțe sau a unei încheieri în acest scop.

Cu alte cuvinte, prin cele două decrete prezidențiale s-a reglementat suspendarea pe o durată totală de 60 de zile a cursului prescripției răspunderii penale.

Or, în ceea ce privește conceptul de „lege” se observă că prin decizia nr. 146 din 25 martie 2004, pub. în M.Of. nr. 416 din 10 mai 2004, CCR a reținut faptul că aceasta are mai multe înțelesuri în funcție de distincția ce operează între criteriul formal sau cel organic și cel material. Potrivit primului criteriu, legea se caracterizează ca fiind un act al autorității legiuitoare, ea identificându-se prin organul chemat să o adopte și prin procedura ce trebuie respectată în acest scop. Această concluzie rezultă din coroborarea art. 61 alin .1 din Constituție, conform căreia „Parlamentul este ... unica autoritate legiuitoare a țării” cu prev. de art. 76, 77 și 78 potriit căreia legea adoptată de Parlament este supusă promulgării către Președintele României și intră în vigoare la 3 zile după publicarea ei în M.Of. al României, Partea I, dacă în conținutul său nu este prevăzută o dată ulterioară.

În ceea ce privește ordonanțele Guvernului, elaborând astfel de acte normative, organul administrativ exercită o competență prin atribuire care, prin natura ei, intră în sfera de competență legislativă a Parlamentului. Prin urmare, ordonanța nu reprezintă o lege în sens formal, ci un act administrativ de domeniul legii, asimilat acesteia prin efectele pe care le produce, respectând sub

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

acest aspect criteriul material.

În consecință, întrucât un act juridic normativ, în general, se definește atât prin formă, cât și prin conținut, legea în sens larg, deci cuprinzând și actele asimilate, este rezultatul combinării criteriului formal cu cel material.

Astfel, ordonanțele și ordonanțele de urgență ale Guvernului, sub aspect material, conțin norme de reglementare primară, având o forță juridică asimilată cu a legii. Mai mult, potrivit art.115 alin. (3) din Legea fundamentală, *„dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative”*, iar potrivit alin. (7) al aceluiași articol ordonanțele de urgență *„cu care Parlamentul a fost sesizat se aprobă sau se resping printr-o lege (...)”*.

Astfel se constată că în cazul în care suspendarea cursului termenului prescripției răspunderii penale nu s-ar raporta la un act normativ cu putere de lege s-ar ajunge la situația ca în care în domeniul dreptului penal să fie edificate norme care au impact în antrenarea răspunderii penale, atât de legiuitor, Parlament sau Guvern, cât și de alte organe ale statului.

Curtea Constituțională în decizia nr. 405/2016 reține că, în jurisprudența sa, a statuat că Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art.61 alin. (1) din Constituție în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării. Totodată, Curtea a reținut că nu are competența de a se implica în domeniul legiferării și al politicii penale a statului, orice atitudine contrară constituind o imixtiune în competența acestei autorități constituționale (a se vedea Decizia nr.629 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.932 din 21 decembrie 2014).

Pe cale de consecință, apreciem că singurul mecanism juridic prin care poate fi adoptată o dispoziție legală menită să suspende cursul prescripției

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

răspunderii penale în acord de teza I a art. 156 Cod penal, este cel prin care o asemenea normă este cuprinsă într-o lege, ordonanță sau ordonanță de urgență (*legislație primară*) și nu în orice act normativ emis de diferite instituții ale statului și care se încadrează în sfera infralegală conform celor expuse anterior.

În acest sens, apreciem că art. 156 alin. (1) cod penal trebuie supus unui control de constituționalitate în cadrul căruia să se stabilească faptul că acest text de lege este constituțional numai în măsura în care „*dispoziția legală*” la care face referire textul de lege că ar suspenda cursul termenului prescripției răspunderii penale, este cuprinsă doar într-o lege, ordonanță sau ordonanță de urgență.

În ceea ce privește teza II a art. 156 alin. (1) Cod penal, referitoare la suspendarea cursului termenului prescripției răspunderii penale ca urmare a intervenirii unei „*împrejurări de neprevăzut ori de neînălăturat*” în condițiile în care ar împiedica continuarea procesului penal, apreciem că acestea sunt neconstituționale în raport de lipsa de predictibilitate, previzibilitate și claritate în aplicarea textului de lege.

Obligația de previzibilitate a legii în elaborarea actului normativ este prevăzută în art. 23 din Legea nr. 24 din 2000, privind normele de tehnica legislativa pentru elaborarea actelor normative, în *scopul stabilității soluțiilor legislative*.

Conceptul de predictibilitate este definit în Dicționarul Explicativ al limbii române ca fiind ceva ce poate fi prevăzut sau prezis. În doctrină, valoarea vizată este aceea a securității raporturilor juridice. Totodată, în filosofia dreptului, previzibilitatea normativă este baza securității juridice, definită, la rândul ei, ca principiu și exigență a ordinii juridice, condiție a stabilității economice și sociale. Prin accepțiune a termenului, predictibilitatea este asociată unei calități, aceea de fi predictibil, anticipat.

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării respectării cerinței de *previzibilitate a legii*, instituind în acest sens și o serie de repere pe care legiuitorul național trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe.

Din perspectiva CEDO, în cauze precum Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979, Rekvényi contra Ungariei, 1999, Rotaru împotriva României, 2000, Damman împotriva Elveției, 2005, s-a subliniat că "*nu poate fi considerată ca "lege" decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat*", sens în care "*o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate - să își corecteze conduita*" și atunci când "*oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice*".

Or, este clar că cele două noțiuni referitoare la incidența unei „*împrejurări de neprevăzut*” ori de „*neînălăturat*” care împiedică continuarea procesului penal conform art. 156 Cod penal, nu se înscriu în sfera predictibilității, accesibilității și clarității, lăsându-se loc arbitrarului în interpretarea acestora.

Apreciem că s-ar fi impus o definiție a acestor termeni fie în cadrul art. 156 Cod penal fie în cadrul Titlului X din Partea Generală a Codului Penal „*înțelesul unor termeni sau experii în legea penală*”, unde legiuitorul să ofere cel puțin o serie de criterii în baza cărora un astfel de eveniment/împrejurare să poată fi considerat ca fiind de neprevăzut, neînălăturat și care împiedică desfășurarea procesului penal pe mai departe.

Numai în această măsură în care legiuitorul ne oferă definiții sau criterii legale în legătură cu aplicabilitatea acestor noțiuni, apreciem că putem discuta despre constituționalitatea textului de lege.

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

Este inadimsibil a se considera că din perspectiva celor 2 decrete prezidențiale anterior menționate, cineva poate aprecia că același eveniment (*situația panedemică și modul în care autoritățile s-au raportat la aceasta prin emiterea celor 2 decrete*) este pentru unii o împrejurare de neînlăturat care face imposibilă continuarea procesului penal, iar pentru alții nu este o împrejurare de neînlăturat și face posibilă continuarea procedurilor judiciare.

În acest sens, inclusiv în opinia prezentată cu ocazia întocmirii Minutei Întrunirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți și a curților de apel, în București, din 22-23 noiembrie 2023, se menționează că activitatea judiciară a fost scindată și astfel în cazul unor justițiabili aceeași împrejurare suspendă cursul prescripției (*fiind situația celor față de care s-a decis în mod arbitrar că nu se pot continua procesele penale*), iar în cadrul altora judecata a continuat și nu a suspendat cursul prescripției (*fiind situația celor față de care s-a decis în mod arbitrar că trebuie să se continue procesele, având în vedere fie iminența prescripției răspunderii penale, fie erau sub imperiul unor măsuri preventive în cauză*): „Totodată, nu se poate face abstracție de faptul că organele judiciare nu puteau să refuze respectarea celor două decrete prezidențiale atâta timp cât acestea se aflau în vigoare, indiferent de împrejurarea, constatată oricum de Curtea Constituțională abia după expirarea stării de urgență astfel dispuse, că acestea fuseseră emise cu încălcarea unor dispoziții constituționale. Implicit, parchetele și instanțele au fost nevoite să procedeze la limitarea drastică a activității, conform dispozițiilor cuprinse în decretele nr. 195/2020 și nr. nr. 240/2020. De altfel, prin hotărârile nr. 257/17.03.2020 și nr. 417/24.03.2020, Consiliul Superior al Magistraturii a procedat la punerea în aplicare a Decretului nr. 195/2020, stabilind categoriile de cauze penale care pot fi soluționate pe durata stării de urgență”.

În acest context este evident că se face o interpretare arbitrară în ceea ce privește operabilitatea împrejurării de neprevăzut ori de neînlăturat care face imposibilă continuarea procesului penal, în condițiile în care față unii justițiabili operează cauza de suspendare, iar față de alții nu operează această instituție de drept, acest lucru fiind expresia concretă a lipsei de privizibilitate, accesibilitate și

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

claritate a textului care se impune a fi examinat din punct de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale precitate.

În baza acestor considerente vă solicităm să constatați că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a prezentei excepții de neconstituționalitate prevăzute de art. 29 alin. (2), (3) și (4) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, întrucât:

- ✓ este formulată de o persoană care are calitatea de parte într-un proces;
- ✓ excepția este ridicată în fața instanței judecătorești investită cu soluționarea cauzei;
- ✓ excepția vizează o dispoziție legală aflată în vigoare ce se află în legătură directă cu prezenta cauză;
- ✓ prezenta critică nu a mai făcut obiectul unui control constituțional.

Cu stimă,
Micula Victor și Manea Iulian,
prin av. Doseanu Răzvan.

Str. Aurel Lazar nr. 9
Oradea, jud. Bihor
Mobil : 0740/253509

Tel/fax birou: 0259/471198;
Email: office@doseanusiasociatii.ro
www.doseanu.ro

DOSEANU & ASOCIAȚII

"Prin muncă și profesionalism, noi înclinăm balanța în favoarea ta"

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO